

A HONVÉDSÉG AKTUÁLIS KÜLFÖLDI KATONAI MISSZIÓI

- 1973 óta 54 nemzetközi békeműveletben vettek részt magyar katonák.
- A honvédelemről szóló **2011. évi CXIII. törvény** a békeműveletek körében az alábbi tevékenységeket nevesíti:
 - békefenntartás;
 - humanitárius művelet;
 - külföldi hadművelleti területen végzett humanitárius tevékenység.
- A honvédség külföldi missziókban való részvételének maximalizált ambíciószintje 2004 óta 1000 főben volt meghatározva. A kormány 2019-ben e lehetséges részvételi létszámkeretet **1200 főre emelte**.
- A Magyar Honvédség legnagyobb létszámmal – jelenleg több mint 50%-ban – NATO-vezetésű békefenntartó és válságkezelő missziókban vesz részt.
- A Magyar Honvédség katonái legnagyobb számban balkáni missziókban szolgálnak.
- A biztonságpolitikai és diplomáciai eredmények mellett a külföldi katonai missziók a magyar honvédelem számára nélkülözhetetlen, valós, nemzetközi művelési környezetben megszerzett tapasztalati tudást is adnak.

Az Infojegyzet, tekintettel a közelmúltban történt változásokra, valamint a Kormány által beterjesztett [H/13107. számú határozati javaslatra](#), a Magyar Honvédség folyamatban lévő békefenntartó és válságkezelő szerepvállalásait mutatja be.

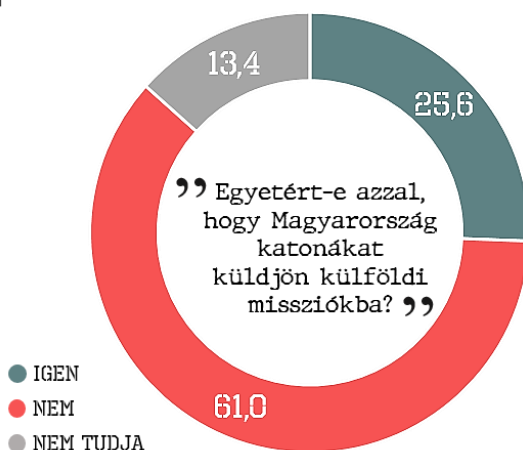
[Magyarország Alaptörvénye](#) 47. cikke értelmében a Magyar Honvédség külföldi alkalmazásának engedélyezési joga megoszlik a Kormány és az Országgyűlés között. A NATO és az Európai Unió műveleteiben történő szerepvállalásról a Kormány dönt. Egyéb nemzetközi katonai fellépésről az Országgyűlés határozhat, amint az legutóbb az Iszlám Állam elleni nemzetközi koalícióban történő szerepvállalás kapcsán is történt.

Magyarország új [Nemzeti Biztonsági Stratégiája](#) (NBS) deklarálja, hogy hazánk az euroatlanti biztonság aktív és hiteles hozzájárulója kíván maradni a jövőben is. Ez egyrészt Magyarország szövetségesi kötelezettsége, de emellett az NBS kiemeli, hogy az európai stabilitást befolyásoló távoli régiókban zajló nemzetközi válságkezelő műveletek Magyarország alapvető biztonságpolitikai érdekeit szolgálják. A stratégia szerint – ezen biztonságpolitikai szempontok és érdekek érvényesítése érdekében – *"Magyarország a nemzetközi szervezetek (NATO, EU, ENSZ, EBESZ) keretében vagy alkalmi koalíció tagjaként, nemzeti érdekeivel összhangban a jövőben is fel fog lépni a nyugat-balkáni, a közel-keleti, az afrikai, a közép-ázsiai és más, biztonságunkra hatást gyakorló térségekben kialakult válságok kezelése és kiváltó okainak megszüntetése érdekében, valamint részt vállal a konfliktusok utáni stabilizációs és újjáépítési erőfeszítésekből."*

A Magyar Honvédség külföldi misszióinak céljai, formái, valamint ezek bel- és külpolitikai következményei tekintetében – amellett, hogy minden frakció elítéli a terrorizmus, a vallási és etnikai célú népirtások és emberiség elleni bűncselekmények formáit – a Magyar Országgyűlésben nincs teljes körű egyetértés. Ez megmutatkozott többek között 2015-ben az Iszlám Állam-ellenes misszióhoz való [csatlakozás](#), és az ennek bővítéséről szóló további javaslatok vitái ([2017](#), [2019](#)) kapcsán is.

A külföldi missziókkal kapcsolatos társadalmi véleményeket vizsgálva a PAGEO Intézet 2018-ban közvéleménykutatást végzett ([HUG 2018/4. szám](#)). Ennek eredménye azt mutatja, hogy a magyar lakosság több mint 60%-a egyáltalán nem küldene magyar katonákat külföldi missziókba.

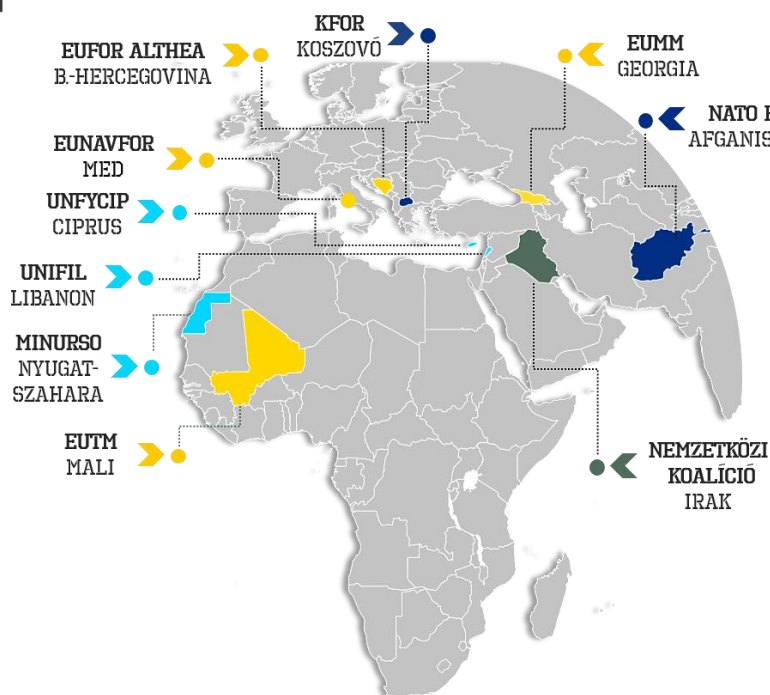
KÖZVÉLEMÉNYKUTATÁS MAGYARORSZÁG MISSZIÓS SZEREPVÁLLALÁSÁRÓL, 2018 (%)

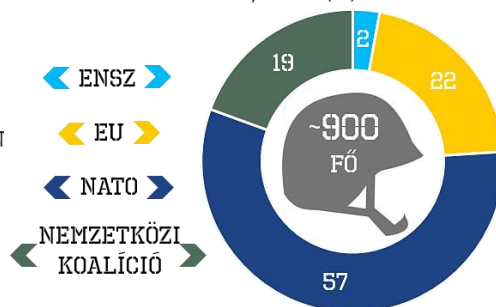
Forrás: [Infoszolg/PAGEO HUG 2018/4.](#)

A HONVÉDSÉG MISSZIÓS SZEREPVÁLLALÁSA

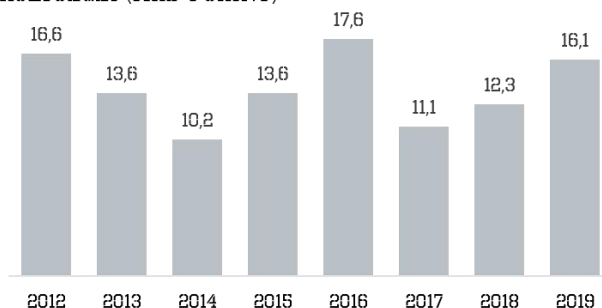
FOLYAMATBAN LÉVŐ KÜLFÖLDI MISSZIÓK, 2020

MISSZIÓKBAN SZOLGÁLÓ KATONÁK ÉS SZERVEZETEK SZERINTI MEGOSZTLÁSUK, 2020 (%)

VÁLSÁGKEZELŐ ÉS BÉKETÁMOGATÓ MISSZIÓK ÉVES KÖLTSÉGEI (MRD FORINT)

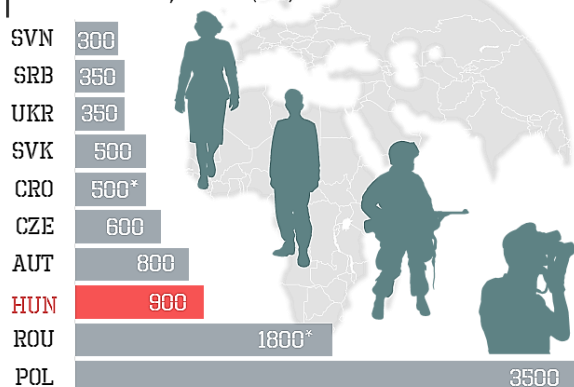

Forrás: [Infoszolg/Állami költségvetés](#), [HM fejezet 2020](#); Állami zárszámadás, HM fejezetek, [2012-2019](#); HM miniszteri meghallgatás, [2020](#)

A HONVÉDSÉG AKTUÁLIS MISSZIÓI

Magyarország – a környező európai államok viszonylatában is – jelentős számban, mintegy **900 fővel van jelen nemzetközi békeműveletekben**. Ezek sorában a Magyar Honvédség legnagyobb létszámmal – az összlétszám közel 60%-ában – NATO-vezetésű missziókban vesz részt. Emellett magyar katonák jelentékeny és növekvő számban szolgálnak az Európai Unió közös biztonságpolitikai céljait szolgáló missziós műveletekben, valamint az Iszlám Állam elleni nemzetközi koalícióban is.

KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI ÁLLAMOK MISSZIÓS RÉSZVÉTELE, 2020 (FŐ)

* ADAT 2019-BŐL

Forrás: [Infoszolg/Bundesheer.at](#); [Radio Prague](#); [Tasr.sk](#); [Agerpres.ro](#); [Novosti.hr](#); [gov.pl](#); [parlament.hu](#); [slovenskavojska.si](#); [mil.gov.ua](#); [mod.gov.rs](#)

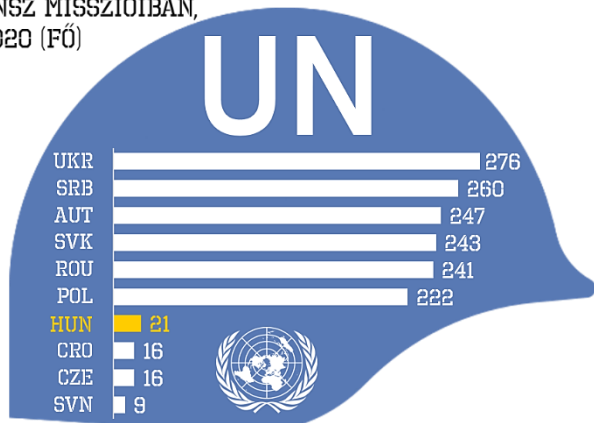
A külföldön szolgáló magyar katonai létszám több mint fele – napjainkban mintegy 560 fő – a közvetlen magyar biztonságpolitikai érdekszférába tartozó balkáni országokban állomásozik, NATO- és EU-vezetésű műveletek keretében.

ENSZ missziók

A NATO- és EU-csatlakozást követően a megváltozott kül- és biztonságpolitikai célok, illetve a szövetségesi kötelezettségek következtében Magyarország lényegében kivonult az ENSZ-missziókból ([Besenyő 2019](#)). [A legfrissebb rangsorban](#) Magyarország a 120 békefenntartó ország sorában a 91. helyen áll.

2018 második feléig Magyarország az ENSZ-missziók között legnagyobb létszámmal a **ciprusi misszióban** ([UNFICYP](#)) vett részt. A [2156/1995. \(V.29.\)](#) Kormányhatározat által indított küldetésben hazánk 2017-ben átlagosan 70, majd 2018-ban 42 fős kontingenst tartott fenn ([HM 2017](#), [HM 2018](#)), ami végül 2018. augusztus 31-én kivonásra került. [Jelenleg](#) 12 fő magyar katona járul hozzá a kettőszorosított ország békéjének fenntartásához.

KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI ÁLLAMOK RÉSZVÉTELE AZ
ENSZ MISSZIÓIBAN,
2020 (FŐ)

Forrás: [Infoszolg/ENSZ](#)

Magyarország a [44/2006. \(X. 10.\)](#) OGY. határozat alapján az **ENSZ libanoni békefenntartó missziójában** is ([UNIFIL](#)) szerepet vállal. A [misszióban jelenleg](#) 4 fő teljesít szolgálatot.

Mindezek mellett a honvédség tagjai 1997-óta vesznek részt az **ENSZ Nyugat-Szaharai Missziójában** ([MINURSO](#)). [2020 júniusában](#) öt fő magyar katonai megfigyelő vett részt a marokkói megszállás alatt álló terület tűzszünetének biztosításában.

NATO-missziók

A honvédség legnagyobb létszámú békefenntartó missziója a koszovói **KFOR Kontingens**, amely a [2076/2008. \(VI.30.\)](#) számú kormányhatározat alapján hajtja végre feladatait. A kontingens létszámát az afganisztáni ISAF-műveletek lezárását követően 2015-ben jelentősen megemelték, így 2016-ban Magyarország – átlagosan 370 fős kontingensével – az ötödik vezető nemzetként volt jelen a műveletben, majd 2017-ben átvette a KFOR Harcászati Tartalék Zászlóalj vezetését is. 2018-ban a misszióban a létszám tovább nőtt, [így azóta átlagosan](#) 400 fős kontingensben szolgálnak magyar katonák Koszovóban.

A Magyar Honvédség részt vesz a NATO-irányítású **afganisztáni Eltökélt Támogatás** ([NATO RSM](#)) nevű misszióban is. 2014 végére az afganisztáni ISAF művelet egésze átalakításra került, melynek során az ISAF fokozatosan átadta a biztonsáért való teljes felelősséget az afgán kormányzati erőknek. A misszióhoz Magyarország az [1730/2014.](#)

([XII. 12.](#)) Korm. határozattal csatlakozott. A szerepvállalás részletei 2020-ban az [1217/2020. \(V. 14.\)](#) Korm. határozattal módosításra kerültek. Eszerint a Magyar Honvédség állományából

- egy, legfeljebb 30 (váltási időszakban 60) fős Biztosító Szakasz a közreműködő erők védelmében és biztosításában;
- egy, legfeljebb 70 (váltási időszakban 140) fős Biztosító Szakasz II. a TAAC-W, Herat-i bázison, a közreműködő erők védelmében és biztosításában;
- egy legfeljebb 50 (váltási időszakban 100) fős Különleges Műveleti Kontingens pedig a műveleti feladatokban vehet részt.

A határozat engedélyezi továbbá a honvédség logisztikai támogatására egy 30 (váltási időszakban 60) fős Nemzeti Támogató Elem kitélepítését is. A műveletben Magyarország [2020 februárjában](#) 95 fővel volt jelen.

EU-missziók

A Magyar Honvédség **EUFOR Kontingense** az Európai Unió irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó ([ALTHEA](#)) művelethez történő magyar hozzájárulásról szóló [128/2004. \(XI.23.\)](#) OGY. határozatban foglaltak alapján hajtja végre feladatait.

A boszniai háborút követően megalakult Bosznia-Hercegovinában 2020-ban a Magyarország – harmadik legnagyobb hozzájáruló orszádként – [több mint 160 magyar katonával](#) lát el békefenntartó szolgálatot.

Az [EUTM MALI kiképző misszióban](#) való magyar katonai részvételt a [1242/2016. \(V. 18.\)](#) Korm. határozat engedélyezte, ami azóta két esetben is módosításra is került. A jelenlegi magyar szerepvállalást a kormány az [1214/2020. \(V.13.\)](#) számú határozatával 2024. május 18-ig meghosszabbította, a létszámkereket pedig a 2018-ban elfogadott bővítési célnak megfelelően legfeljebb 25 főben (váltási időszakban legfeljebb 50 fő) maximalizálta. Ez alapján a honvédelmi vezetés 2019 végére a 22 fős állomány kitelepülését tűzte ki célul ([Szász 2019](#)). A létszámbővítésben közrejátszott, hogy 2018 második felében az [EU által meghosszabbított](#) somáliai misszióból a magyar

katonák kivonásra kerültek. A művelet célja, hogy a mali hadsereget kiképezze a térségben jelen lévő terrorista csoportokkal szembeni eredményes fellépésre. A magyar katonák leginkább a lövés-kiképzésben vesznek részt. A misszió a 2020. augusztus 18-i katonai puccs következtében azonban [felfüggesztésre került, jövője pedig bizonytalanná vált.](#)

Mindezek mellett a Magyar Honvédség [Grúziában \(EU MM\)](#) öt katonai, fegyvertelen megfigyelővel segíti az EU Megfigyelői Misszióját, valamint Olaszországban az [EU NAVFOR MED IRINI](#) Földközi-tengeri műveletében is több törzstiszti beosztást tölt be.

Iraki katonai szerepvállalás

Az **Iszlám Állam elnevezésű terrorszervezet elleni** – amerikai vezetésű – nemzetközi koalícióban való magyar katonai szerepvállalást az Országgyűlés a [17/2015. \(IV. 17.\) OGY](#) határozattal engedélyezte. Ebben az Országgyűlés felhatalmazta a Magyar Honvédséget, hogy az Iraki Köztársaság területén partnerképesség-építési, őrző-védő és csapatkísérő feladatokat lásson el. A felhatalmazást elsőként a [12/2017. \(VI. 14.\) OGY](#) határozat hosszabbította meg, amely egyben a 2015-ben meghatározott 150 fős magyar műveleti létszámot 200 főre (váltási időszakban 400 főre) emelte.

A Magyar Honvédség iraki műveleti részvételét legutóbb – 2021. december 31-i záró dátummal – a [49/2019. \(XII. 11.\) OGY](#) határozat hosszabbította meg. Irakban [jelenleg hozzávetőlegesen 170 magyar katona](#) szolgál az erbili kiképző központban, ahol főként őrzés-védelemmel és a

kurd peshmergák kiképzésével járul hozzá az Iszlám Állam elleni küzdelemhez.

A MISSZIÓK FINANSZÍROZÁSA

Az ENSZ [folyamatban lévő 13 missziójának](#) katonai állományát a tagállamok adják. A missziók [költségvetését is](#) az államok meghatározott hozzájárulásai adják. Ők fizetik katonáik illetményét is, amit az ENSZ 1428 dollár/fő/hó átlalányban kompenzál.

A NATO-missziókat kisebb részben a tagállami befizetésekből álló katonai-büdzséből, nagyobb részt a tagállamok úgynevezett „indirekt vagy nemzeti hozzájárulásként” főként maguk finanszírozzák.

Az EU ugyancsak tagállamai erőforrásait **veszi igénybe** a Közös Kül- és Biztonságpolitika keretei közé tartozó békemissziós és válságkezelő célok eléréséhez. A tagállamok az éves nemzeti jövedelmük alapján meghatározott ráta szerint kötelesek befizetni a missziós hozzájárulásukat. Ebből épül fel az Unió katonai műveleteinek bizonyos részét finanszírozó [ATHENA-rendszer](#). A legtöbb védelmi művelet sokrétű költsége azonban nem tartozik bele az ATHENA által finanszírozott kategóriába, így azokat az érintett államok saját költségvetésükből fizetik. Ennek következtében 2015-ben az EU-missziók közel [85-90%-át a tagállamok maguk finanszírozták.](#)

Az egyéb nemzetközi békefenntartó és válságkezelő műveletekben való részvétel – mint például az iraki misszió – költségeit az államok saját költségvetésük terhére finanszírozzák.

Források:

- [Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája, 2020](#)
- A Magyar Honvédség 170 éve. HM Zrínyi Kiadó, Budapest, 2018.
- Szenes Zoltán-Apáti Zoltán: Jubileumi évfordulók: ENSZ-békefenntartás és a Magyar Honvédség – Honvédségi Szemle, 2019. 1. szám
- UN Peacekeeping – [Az ENSZ honlapja](#)
- Operations and missions: past and present – [NATO honlapja](#)
- Military and civilian missions and operations – EU, [European External Action Service](#)

Készítette: B. Müller Tamás
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-6486